

FIȘA DISCIPLINEI

ANUL UNIVERSITAR 2024-2025

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istoria religiilor. Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Christian Denominations, Heresies, Other Religions. What did the Fathers of the Church say about them? Denominațiuni creștine, erezii, alte religii. Ce au spus Părinții Bisericii despre acestea?	2.2. Cod disciplină	OME6014
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. conf. univ. dr. Adrian Aurel Podaru, apodaru2000@yahoo.com		
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. conf. univ. dr. Adrian Aurel Podaru, apodaru2000@yahoo.com		
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I
2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					55
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					45
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		144			
3.8 Total ore pe semestru		200			
3.9 Numărul de credite		8			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezența minim 80%, cu materialele didactice specifice indicate de profesor. • Telefoanele mobile se țin închise pe toată durata cursului și a examenului. • Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Plagiarea lucrării de seminar atrage după sine respingerea lucrării și nepromovarea colocviului. • Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Să demonstreze capacitatea situării în timp și spațiu a Părinților Bisericii și a înțelegerii contextului în care au fost scrise operele acestora. • Să dobândească capacitatea de a extrage principii general valabile din operele Părinților studiați. • Să dezvolte deprinderea folosirii lexicului patristic. • Să demonstreze capacitatea de a integra în discursul propriu cunoștințele dobândite. • Să dezvolte deprinderi de lectură și de interpretare a textului patristic. • Să demonstreze competențe reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui în mediile contemporane.
Competențe transversale	• Să demonstreze capacitatea de conexare a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului cu ansamblul disciplinelor studiate, precum și cu activitatea profesională pe care urmează să o desfășoare. • Să asume comportamental principalele elemente duhovnicești și pedagogice din scrierile patristice. • Să demonstreze capacitatea de conexare a afirmațiilor de teologie patristică pentru realizarea dialogului interreligios.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Să cunoască modul în care Părinții Bisericii, în acord cu duhul și hermeneutica textului sacru (Sf. Scriptură), s-au raportat la erezii, denominațiuni creștine, alte religii.
7.2 Obiectivele specifice	• Să familiarizeze studentul cu textul patristic și cu normele elementare de lectură și interpretare a lui. • Să însușească noțiunile teologice fundamentale ce se regăsesc în scrierile patristice. • Să înțeleagă contextul elaborării acestor scrieri. • Să conștientizeze consecințele doctrinare ale operelor Sfinților

	Părinți și ale scriitorilor bisericești și actualitatea lor pentru viața și misiunea Bisericii în lumea contemporană. • Să dezvolte capacități de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios, pornind tocmai de la această poziție a Părinților Bisericii.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<i>Părinții Bisericii:</i> definire, contextualizare, importanța lor pentru viața și etosul Bisericii	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Creștinism vs. Păgânism:</i> proiectul teodosian	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Creștinismul – adevărata „filosofie”.</i> Raportul dintre creștinism și „filosofia din afară”, „sursa tuturor erorilor”.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sf. Ciprian al Cartaginei:</i> eclesiologia sa radicală	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
<i>Trei Părinți ai Bisericii și raportarea lor la iudei:</i> Tertullian, Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Chiril al Alexandriei	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	3 prelegeri
<i>Sfântul Irineu de Lyon:</i> Împotriva ereziilor.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sfântul Ioan Damaschin:</i> poziția sa față de Islam	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri

Bibliografie

I. Bibliografia obligatorie:

- Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București, 1956; Sfânta Mănăstire Dervent, 1999
- Idem, *Patrologie*, vol. I, EIBMBOR, București, 1984.
- Prof. dr. Stylianos Papadopoulos, *Patrologie*, vol. I, traducere de lect. dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006.
- Arhid. prof. dr. Constantin Voicu, *Patrologie*, vol. 1, Editura Basilica, București, 2009.
- Remus Rus, *Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu*, Editura Lidia, București, 2003
- Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Hans von Campenhausen, *Părinții greci ai Bisericii*, Editura Humanitas, București, 2005
- Idem, *Părinții latini ai Bisericii*, vol. I și II, Editura Humanitas, București, 2005
- Claudio Moreschini, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași, 2009
- Arnaldo Momigliano (ed.), *The Conflict Between Paganism and Christianity in the Fourth Century*, Oxford, At the Clarendon Press, 1963.
- Anne-Marie Malingrey, „*Philosophia*”. *Étude d'un groupe de mots dans la littérature greque*,

des Présocratiques au IVe siècle après J.-C., Paris, Librairie C. Klincksieck, 1961.

- J. Patout Burns jr., *Cyprian the Bishop*, Routledge, London and New York, 2002.
- Geoffrey D. Dunn, *Tertullian' „Aduersus Iudaeos”*. *A Rhetorical Analysis*, The Catholic University of America Press, Washington, 2008.
- Robert L. Wilken, *John Chrysostom and the Jews. Rhetoric and Reality in the Late 4th Century*, University of California Press, Berkeley-Los Angeles-London, 1983.
- Eric Osborn, *Irenaeus of Lyons*, Cambridge University Press, 2003.
- Daniel J. Sahas, *Sfântul Ioan Damaschinul despre Islam – „erezia ismaeliților”*, Ed. Doxologia, Iași, 2015.

II. Bibliografie opțională:

- Hill Hagarth, J. N. (ed.), *Christianity and Paganism, 350-750: The Conversion of Western Europe Middle Ages*, University of Pennsylvania Press, 1969.
- MacMullen, Ramsey, *Christianizing the Roman Empire: (A.D. 100-400)*, Yale University Press, New Haven and London, 1984.
- A.D. Lee, *Pagans and Christians in Late Antiquity. A sourcebook*, Routledge, London and New York, 2000.
- Peter Brown, *Power and Persuasion in Late Antiquity. Towards a Christian Empire*, The University of Wisconsin Press, 1992.
- Jeffrey W. Hargis, *Against the Christians. The Rise of Early Anti-Christian Polemic*, Peter Lang Publishing, 1999.
- Geoffrey D. Dunn, *Tertullian*, Routledge, London and New York, 2004.
- John G. Gager, *The Origins of Anti-Semitism. Attitudes Toward Judaism in Pagan and Christian Antiquity*, Oxford University Press, New York, 1985.
- Jules Isaac, *The Christian Roots of Anti-Semitism*, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1964.
- Fred Allen Grissom, *Chrysostom and the Jews: Studies in Jewish-Christian Relations in Fourth-Century Antioch*, Dissertation, 1978.
- Robert L. Wilken, *Judaism and the Early Christian Mind. A Study of Cyril of Alexandria's Exegesis and Theology*, Yale University Press, New Haven and London, 1971.
- John Meyendorff, *The Orthodox Church. Its Past and Its Role in the World Today*, St. Vladimir's Seminary Press, Crestwood, 1996.
- Johannes Quasten, *Patrology*, vol. I, II, III, IV, Christian Clasic Ave Maria Press, Notre Dame, IN, f.a.
- David Christie-Murray, *A History of Heresy*, Oxford, Oxford University Press, 1989.
- Adiel Schremer, *Brothers Estranged. Heresy, Christianity and Jewish Identity in Late Antiquity*, Oxford, Oxford University Press, 2010.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
<i>Poziții contemporane (ortodoxe și romano-catolice) despre dialogul intercreștin sau interreligios. Fundamentele patristice ale acestor poziții. O abordare comparativă</i>	dezbateri sau discuții colective	1 seminar
<i>Nostra Aetate: Declarația despre relația Bisericii Romano-Catolice cu religiile necreștine, proclamată de Papa Paul VI în 28 octombrie 1965</i>	dezbateri sau discuții colective	3 seminarii
<i>Sfântul Iustin Popovici: Biserica Ortodoxă și Ecumenismul</i>	dezbateri sau discuții colective	3 seminarii
<i>Christianity and the World Religions: document emis de „International Theological Commission” în 1997</i>	dezbateri sau discuții colective	3 seminarii
<i>Relațiile Bisericii Ortodoxe cu ansamblul lumii creștine, documentul oficial emis de Sfântul și</i>	dezbateri sau discuții colective	3 seminarii

Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, Creta, 2016

Bibliografie

- Sf. Iustin Popovici, *Biserica Ortodoxă și Ecumenismul*, Mănăstirea Sfinții Arhangheli – Petru Vodă, 2002.
- Anthony Cernera (ed.), *Examining Nostra Aetate after 40 Years: Catholic-Jewish Relations in Our Time*, Sacred Heart University Press, Fairfield, 2007.
- Hans Küng, Josef van Ess, Heinrich von Stietencron, Heinz Bechert, *Christianity and World Religions. Paths to Dialogue*, 1999.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- **Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.**

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	• Capabilitatea contextualizării principalilor autori patristici • Cunoașterea liniilor de gândire definitorii pentru fiecare Părinte studiat. • Demonstrarea competențelor reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui înspre contemporani.	EXAMEN condiționat de ➤ Prezențe la curs; ➤ predarea portofoliului de seminar.	75%
10.5 Seminar/laborator	• Înțelegerea și însușirea problematicii tratate la seminar. • Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu teme teologice discutate. • Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice, capacitatea de muncă în	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrare de seminar, fișe de lucru, etc.	25%

	grup.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Să înțeleagă etosul Părinților Bisericii. • Să înțeleagă faptul că raportarea Părinților la diferite denominațiuni, erezii, alte religii s-a făcut în funcție de contextul în care au trăit.			

Data completării

15.05.2024

Semnătura titularului de curs

Podaru Adrian Aurel

Semnătura titularului de seminar

Podaru Adrian Aurel

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

